ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2019/367

od 9. studenoga 2018.

o mjeri SA.35065 (2016/C) (ex 2016/NN, 2012/FC) koju je provela Ujedinjena Kraljevina za MMD Shipping Services Ltd.

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2018) 7360)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je 10. travnja 2013. primila pritužbu u kojoj se navodi da je Vijeće grada Portsmoutha (*Portsmouth City Council*, „PCC") dodijelilo nezakonitu potporu poduzetniku MMD Shipping Services Ltd. („MMD"). Službenoj pritužbi prethodili su neslužbeni podnesak podnositelja pritužbe od 8. lipnja 2012. i sastanak 29. studenoga 2012.

(2) Komisija je pritužbu 8. svibnja 2013. proslijedila Ujedinjenoj Kraljevini. Ujedinjena Kraljevina dostavila je svoje primjedbe 1. srpnja 2013. Komisija je 10. listopada 2013. poslala zahtjev za dodatne detaljne informacije o navodnim mjerama. Ujedinjena Kraljevina odgovorila je 25. studenoga 2013. i 9. prosinca 2013.

(3) Komisija se 10. travnja 2014. sastala s podnositeljem pritužbe te mu je 16. travnja 2014. poslala verziju podnesaka Ujedinjene Kraljevine koja nije povjerljiva kako bi iznio primjedbe na njih. Podnositelj pritužbe primjedbe je dostavio 12. studenoga 2014.

(4) Dopisom od 19. rujna 2016. Komisija je obavijestila Ujedinjenu Kraljevinu o tome da je u pogledu predmetne mjere odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ujedinjena Kraljevina dostavila je dopisom od 21. studenoga 2016. očitovanja u pogledu Komisijine odluke da pokrene postupak.

(5) Odluka Komisije o pokretanju postupka („odluka o pokretanju postupka") objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([2]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe o predmetnim mjerama.

(6) Komisija je primila primjedbe dviju zainteresiranih strana – podnositelja pritužbe i anonimne zainteresirane strane. Dana 21. siječnja 2017. proslijedila ih je Ujedinjenoj Kraljevini, koja je dobila priliku odgovoriti na njih. Primjedbe Ujedinjene Kraljevine primljene su dopisom od 15. veljače 2017.

(7) Komisija je 26. travnja 2017. održala sastanak s predstavnicima Ujedinjene Kraljevine. Nakon tog sastanka Ujedinjena Kraljevina dostavila je dodatne informacije dopisom od 12. siječnja 2018.

(8) Komisija je 18. travnja 2018. održala telefonsku konferenciju s predstavnicima Ujedinjene Kraljevine, nakon čega je Ujedinjena Kraljevina dopisima od 5. lipnja i 22. lipnja 2018. dostavila dodatne informacije.

([1]) SL C 452, 2.12.2016., str. 4.
([2]) Vidjeti bilješku [1.].

2. DETALJAN OPIS MJERE

2.1. Primatelj

(9) Od 2008. MMD je društvo kći u stopostotnom vlasništvu PCC-a koje pruža usluge rukovanja teretom (utovar i istovar, skladištenje i distribucija uglavnom voća i drugih svježih proizvoda) klijentima u međunarodnoj luci Portsmouth („luka”) koja je isto tako u vlasništvu i pod upravom PCC-a. MMD je glavni operator za usluge rukovanja teretom u luci i ima sklopljen ugovor o dugoročnom najmu glavnih dokova za rukovanje teretom. Preostalo poslovanje luke odnosi se na usluge ro-ro trajekata i brodove za kružna putovanja.

(10) MMD ima godišnji promet od oko 15 milijuna GBP i zapošljava oko 200 ljudi. Prije nego što je PCC stekao vlasništvo nad njim, MMD je ostvarivao gubitke barem od financijske godine 2002./2003. Nakon što je PCC 2008. stekao vlasništvo nad MMD-om, financijski rezultati tog poduzetnika uvelike su uravnoteženi zahvaljujući godišnjim prihodima u obliku bespovratnih sredstava koje je osigurao PCC i bez kojih bi MMD u razdoblju od 2008. do 2016. bilježio gubitke. Financijska godina 2016./2017. bila je prva godina u kojoj je MMD zabilježio dobit, a da mu PCC nije osigurao nikakve prihode u obliku bespovratnih sredstava (vidjeti tablicu 1.).

2.2. Navodne mjere državne potpore na koje je uputio podnositelj pritužbe

(11) Podnositelj pritužbe u svojoj je pritužbi iz 2013. naveo niz mjera koje navodno čine nezakonitu i nespojivu državnu potporu koju je PCC pružio MMD-u. Navodne mjere potpore uključuju sljedeće:

— mjera 1.: stjecanje vlasništva PCC-a nad MMD-om 2008. („mjera 1.”),

— mjera 2.: godišnji prihodi u obliku bespovratnih sredstava koje PCC pruža MMD-u („mjera 2.”),

— mjera 3.: dugoročni zajam koji PCC od 2010. pruža MMD-u („mjera 3.”),

— mjera 4.: dvije dizalice koje je kupio PCC i njihovo davanje u dugoročni najam MMD-u 2010. i 2011. („mjera 4.”),

— mjera 5.: jamstvo za prekoračenje po računu („mjera 5.”).

(12) U izvornoj pritužbi općenito se tvrdilo da PCC nije postupao u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu zato što je stekao i financijski podržavao društvo koje od 2008. neprekidno ostvaruje gubitke. U pritužbi je procijenjeno da je PCC do studenoga 2014. MMD-u pružio potporu u ukupnom iznosu od 17,3 milijuna GBP. Bez stalne potpore PCC-a MMD ne bi mogao opstati na tržištu. Stoga je, prema navodima podnositelja pritužbe, zahvaljujući stalnoj potpori PCC-a koji se koristio javnim sredstvima nastala znatna gospodarska prednost za MMD te je tom poduzetniku omogućeno da svojim postojećim i potencijalnim klijentima nudi diskontne cijene za rukovanje teretom. Zbog toga je navodno došlo do narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu prekrcaja i skladištenja uvezenih svježih proizvoda.

2.2.1. *Mjera 1.: stjecanje vlasništva PCC-a nad MMD-om 2008.*

(13) PCC je kupio MMD od prethodnog privatnog vlasnika po cijeni od 2,07 milijuna GBP. U okviru početnog ulaganja PCC je financirao MMD i dodatnim kapitalnim ulaganjima u iznosu od 2,34 milijuna GBP u obliku kapitalnih bespovratnih sredstava te je planirao gubitke MMD-a u financijskim godinama 2008./2009. i 2009./2010. pokriti sredstvima u ukupnom iznosu od 1,443 milijuna GBP.

(14) Unatoč tvrdnjama podnositelja pritužbe Komisija je u odluci o pokretanju postupka zaključila da je PCC postupio u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu kad je kupio MMD na temelju navedenih uvjeta; stoga mjerom 1. nije nastala gospodarska prednost za MMD i ona ne čini državnu potporu. Osim toga, ni podnositelj pritužbe ni anonimna zainteresirana strana nisu dostavili dodatne argumente ili dokaze u pogledu mjere 1. S obzirom na navedeno mjera 1. ne ocjenjuje se u ovoj Odluci.

2.2.2. *Mjera 2.: godišnji prihodi u obliku bespovratnih sredstava koje PCC pruža MMD-u*

(15) Od stjecanja provedenog 2008. PCC je MMD-u osiguravao prihode u obliku bespovratnih sredstava putem prijenosa gotovine zabilježene kao „ostali prihodi od poslovanja”, čime se povećala njegova operativna dobit (a time i smanjili njegovi operativni gubici). U izvornom planu ulaganja bilo je predviđeno da će se gubici MMD-a morati pokrivati samo u prvim dvjema godinama, i to u ukupnom iznosu ograničenom na 1,443 milijuna GBP. Međutim, PCC je nastavio pružati prihode u obliku bespovratnih sredstava i nakon financijske godine 2009./2010. te je ukupan iznos prihoda u obliku bespovratnih sredstava pruženih do 2016. dosegnuo 16,71 milijun GBP (vidjeti tablicu 1. u nastavku). U financijskoj godini 2016./2017. nisu osigurani prihodi u obliku bespovratnih sredstava i MMD je te godine zabilježio dobit.

Tablica 1.

Prihodi u obliku bespovratnih sredstava koje je PCC pružio MMD-u te dobit/gubici MMD-a u financijskim godinama od 2008./2009. do 2016./2017.

(u milijunima GBP)

	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
Prihodi u obliku bespovratnih sredstava	2,60	3,30	2,10	1,20	2,16	1,44	2,40	1,51	0
Operativna dobit (isklj. prihode u obliku bespovratnih sredstava)	– 1,84	– 2,92	– 2,03	– 1,09	– 2,04	– 1,24	– 2,18	– 1,26	+ 0,43
Ukupna dobit (isklj. prihode u obliku bespovratnih sredstava)	0,62	– 2,92	– 2,04	– 1,07	– 2,16	– 1,37	– 2,33	– 1,47	+ 0,21
Ukupna dobit navedena u godišnjim financijskim izvještajima (tj. uklj. prihode u obliku bespovratnih sredstava)	+ 3,22	+ 0,38	+ 0,06	+ 0,13	0,00	+ 0,07	+ 0,07	+ 0,04	+ 0,21

(16) Bespovratna su sredstva dodijeljena u obliku prijenosa gotovine kako bi se pokrili MMD-ovi godišnji gubici od poslovanja. Podnositelj pritužbe tvrdi da MMD ne bi bio održiv bez te stalne financijske potpore PCC-a. Osim toga, tvrdi da PCC nije proveo odgovarajuću analizu gospodarske opravdanosti pružanja dodatnih bespovratnih sredstava MMD-u.

2.2.3. *Mjera 3.: dugoročni zajam koji PCC od 2010. pruža MMD-u*

(17) PCC je 2010. odlučio MMD-u dati dugoročni (do 20 godina) zajam u iznosu od 6,944 milijuna GBP. Kamatna stopa za zajam iznosi 4,81 %, što odgovara PCC-ovim troškovima pozajmljivanja uvećanima za administrativnu pristojbu od 0,25 %. Svrha je zajma poduprijeti kapitalne izdatke poduzetnika MMD. Opći uvjeti zajma utvrđeni su u ugovoru o komercijalnom zajmu koji su sklopili PCC i MMD, a za svako povlačenje zajma potrebni su dodatni dokumenti (podaci o kapitalnim izdacima koji se namjeravaju pokriti zajmom, financijska procjena MMD-a i PCC-a za svako povlačenje, odgovarajući dokumenti o kolateralu). Od 2010. do 2017. MMD je u okviru zajma povukao ukupan iznos od 5,7 milijuna GBP.

(18) Podnositelj pritužbe tvrdi da je MMD na temelju zajma koji mu je osigurao PCC dobio dugoročna financijska sredstva koja ne bi dobio od uobičajenih davatelja komercijalnog zajma. Osim toga, tvrdi da ugovor o zajmu koji su sklopili PCC i MMD ne samo da nije potpisan, nego u njemu nedostaju odredbe koje bi bilo koji davatelj komercijalnog zajma rutinski zahtijevao (kao što su financijske klauzule ili slučajevi neispunjavanja obveza). Naposljetku, on tvrdi da financiranje koje osigurava PCC omogućuje MMD-u da ulaže u novu operativnu infrastrukturu i imovinu, čime za njega nastaje konkurentska prednost. Stoga podnositelj pritužbe tvrdi da dugoročni zajam ne odgovara uvjetima subjekta u tržišnom gospodarstvu i da on, s obzirom na to da su ispunjeni i svi ostali kriteriji, čini nezakonitu državnu potporu.

2.2.4. *Mjera 4.: dvije dizalice koje je kupio PCC i njihovo davanje u dugoročni najam MMD-u 2010. i 2011.*

(19) PCC je 2010. i 2011. radi potpore poslovanju poduzetnika MMD odlučio kupiti dvije mobilne lučke dizalice po cijeni od približno 2,1 milijun GBP za svaku te ih dati u zakup MMD-u na temelju ugovora o operativnom najmu u trajanju od sedam godina. Mjesečna najamnina od 16 000 GBP (što je više od 190 000 GBP godišnje) za svaku dizalicu izračunana je na način da se ulaganje PCC-a vraća tijekom očekivanog vijeka trajanja dizalica od 15 godina i istodobno pokriva vlastiti trošak kapitala PCC-a (što ukupno dovodi do efektivnih kamatnih stopa od 4,46 % i 4,62 %).

(20) Iako pritužba ne sadržava posebne argumente u pogledu te konkretne mjere, kupnja dizalica i njihovo davanje u najam pripadaju nizu mjera financiranja uključenih u pritužbu kojima PCC podupire MMD-ova ulaganja u novu opremu na način koji navodno nije usklađen s tržišnim uvjetima.

2.2.5. *Mjera 5.: jamstvo za prekoračenje po računu*

(21) Nakon stjecanja MMD je postao dio bankarskog poslovanja PCC-a s bankom Lloyds TSB. Lloyds TSB zauzvrat je zahtijevao dodatno polaganje gotovine kao instrument osiguranja u iznosu od 1 milijuna GBP. U svibnju 2009. taj je polog kao instrument osiguranja povećan na iznos od 1,2 milijuna GBP, a u proljeće 2010. smanjen je na 0,55 milijuna GBP. Taj je polog kao instrument osiguranja za banku Lloyds TSB 2011. dopunjen jamstvom koje je PCC dao banci u pogledu mjesečnog prekoračenja po računu u iznosu od 1 milijuna GBP dostupnog MMD-u.

(22) Banka Lloyds TSB zahtijevala je polog, a poslije i jamstvo, za pokrivanje uobičajenih poslovnih transakcija MMD-a i kao jamstvo za plaćanja koja banka izvršava u ime MMD-a (kao što su plaćanja putem sustava CHAPS i sustava BACS, instrument za carinske naknade i kartice *Corporate Charge* za poslovne troškove). Banka Lloyds TSB može iskoristiti polog ili jamstvo u slučaju da MMD kasnije ne podmiri ta plaćanja koja je banka izvršila.

(23) Podnositelj pritužbe uključuje jamstvo za prekoračenje po računu u mjere koje čine stalnu financijsku potporu PCC-a MMD-u, zbog čega za MMD nastaje navodno neopravdana gospodarska prednost.

2.3. **Razlozi za pokretanje postupka**

2.3.1. *Mjera 2.: godišnji prihodi u obliku bespovratnih sredstava koje PCC pruža MMD-u*

(24) Komisija je u odluci o pokretanju postupka izrazila zabrinutost u pogledu toga da stalna potpora MMD-u putem godišnjih prihoda u obliku bespovratnih sredstava možda nije u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu. Potpora PCC-a koja se sastoji od prihoda u obliku bespovratnih sredstava daleko je premašila trajanje i iznos planirane u izvornom planu ulaganja (16,71 milijun GBP tijekom osam godina umjesto izvorno planiranih 1,44 milijuna GBP tijekom dvije godine) i stoga se sumnjalo u to da se ta gotovinska bespovratna sredstva mogu smatrati kratkotrajnom i privremenom potporom za restrukturiranje poslovanja.

(25) Osim toga, već je u prvoj godini, 2008./2009., bilo očito da se izvorne financijske prognoze neće ostvariti. Nadalje, iako su postojali dokazi o provedbi odgovarajuće ekonomske analize stjecanja MMD-a, u spisu je bilo malo ili nimalo dokaza za to da je ekonomska opravdanost svake dodjele dodatnih prihoda u obliku bespovratnih sredstava analizirana na odgovarajući način.

(26) Argument da su bespovratna sredstva gotovo usklađena s tokovima prihoda iz MMD-a prema PCC-u, koji bi bili izgubljeni da MMD prestane poslovati, smatrao se pogrešnim jer nije bilo dokaza koji bi upućivali na to da bi imovina luke (dokovi, skladišta itd.) koju upotrebljava MMD ostala neiskorištena u slučaju likvidacije MMD-a ili da bi došlo do potpunog gubitka naknada za najam i pristojbi za tonažu plaćenih PCC-u.

(27) Naposljetku, nije bilo dokaza za to da je PCC svoju stalnu potporu usporedio s alternativnim scenarijima (kao što je pokretanje postupka likvidacije MMD-a) kako bi dokazao da je to s gospodarskog stajališta doista najpovoljnija opcija tijekom cijelog razdoblja.

2.3.2. *Mjera 3.: dugoročni zajam koji PCC od 2010. pruža MMD-u*

(28) S obzirom na to da MMD tijekom nekoliko godina nije mogao ostvariti profitabilnost bez PCC-ovih prihoda u obliku bespovratnih sredstava, Komisija je u odluci o pokretanju postupka izrazila sumnje u pogledu toga jesu li uvjeti zajma odgovarali riziku neispunjenja obveza MMD-a. Činilo se dvojbenim da bi privatni vjerovnik, čak i ako je riječ o matičnom društvu, odobrio takav zajam bez odgovarajućeg razmatranja financijskih poteškoća svojeg društva kćeri.

(29) Sumnje u pogledu tržišnih uvjeta zajma potvrđene su i Komisijinom Komunikacijom o referentnoj stopi iz 2008., u skladu s kojom bi tržišna stopa za društvo u poteškoćama (bez stalne potpore PCC-a MMD bi gotovo sigurno bio društvo u poteškoćama), čak i uz visoku razinu kolaterala (za koju nije bilo dokaza), 2011. iznosila 5,48 %, a 2012. od 5,46 % do 5,74 %. Bez kolaterala stopa bi bila viša od 11 %.

(30) Konačno, ugovor o komercijalnom zajmu koji je dostavila Ujedinjena Kraljevina bio je relativno općenit i u njemu su nedostajale neke standardne odredbe koje se obično zahtijevaju (kao što su financijske klauzule ili slučajevi neispunjavanja obveza).

2.3.3. *Mjera 4.: dvije dizalice koje je kupio PCC i njihovo davanje u dugoročni najam MMD-u 2010. i 2011.*

(31) Budući da je mjera po svojem učinku vrlo slična prethodno analiziranom dugoročnom zajmu (financiranje kapitalnih izdataka MMD-a na temelju troškova pozajmljivanja PCC-a), sumnje navedene u odluci o pokretanju postupka odgovaraju onima u pogledu dugoročnog zajma.

2.3.4. *Mjera 5.: jamstvo za prekoračenje po računu*

(32) U skladu s odlukom o pokretanju postupka, čini se da u dokumentima u kojima se analizira stjecanje MMD-a, koje je dostavila Ujedinjena Kraljevina, nije uzeto u obzir povećano polaganje gotovine PCC-a. Međutim, čak i da se prihvati argument da je to polaganje gotovine bilo implicitno predviđeno, nije bilo dokaza za to da je PCC nakon toga analizirao svoju stalnu izloženost. Unatoč stalnim gubicima MMD-a PCC je jednostavno nastavio davati jamstvo za zajmove MMD-u za obrtni kapital.

(33) Komisija je stoga u odluci o pokretanju postupka izrazila sumnje u pogledu toga da bi MMD mogao dobiti takav zajam bez potpore PCC-a te se istodobno činilo nevjerojatnim da bi privatno matično društvo u istoj situaciji nastavilo pružati takvu financijsku potporu bez odgovarajućeg razmatranja financijskih poteškoća svojeg društva kćeri.

3. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA

3.1. Primjedbe podnositelja pritužbe

(34) Podnositelj pritužbe u svojim je primjedbama podržao odluku o pokretanju postupka i suzdržao se od zauzimanja stajališta u pogledu zaključka o mjeri 1., ne navodeći dodatne argumente ili dokaze u pogledu te mjere. Kad je riječ o mjerama od 2. do 5., podnositelj pritužbe uputio je na svoje prethodne podneske i ponovio kako vjeruje da nisu postojali razlozi na temelju kojih je PCC mogao opravdano zaključiti da bi iz njegove financijske potpore ikad proizašao odgovarajući komercijalni povrat, ne navodeći dodatne dokaze ili argumente u svojim primjedbama. Stoga je podnositelj pritužbe zatražio od Komisije da zaključi kako mjere od 2. do 5. čine nespojivu državnu potporu koju treba vratiti.

3.2. Primjedbe anonimne zainteresirane strane

(35) Anonimna zainteresirana strana podržala je preliminarnu analizu iz odluke o pokretanju postupka te je navela da mjere od 2. do 5. očito čine državnu potporu MMD-u kojom je PCC pružao stalnu financijsku potporu društvu čije je poslovanje kronično neučinkovito i neprofitabilno. Tvrdila je da bi MMD bez stalne potpore odavno postao nesolventan i prestao poslovati. Anonimna zainteresirana strana nije dostavila primjedbe u pogledu mjere 1.

(36) Navela je da PCC nije postupao kao razboriti komercijalni ulagatelj jer je nastavio pružati financijska sredstva MMD-u, a nije osigurao provedbu smislenog ili uspješnog restrukturiranja MMD-a kojim bi se riješili njegovi problemi. Tvrdila je da nijedan razboriti ulagatelj ne bi kupio neuspješno društvo i nastavio financirati njegovo neuspješno poslovanje tijekom mnogo godina bez provedbe reformi kojima bi se situacija popravila.

(37) Kad je riječ o prihodima u obliku bespovratnih sredstava (mjera 2.), anonimna zainteresirana strana složila se s odlukom o pokretanju postupka i istaknula da bi PCC svake godine jednostavno nadoknadio operativne gubitke MMD-a bez odgovarajuće procjene. Kad je riječ o mjerama 3. i 4., anonimna zainteresirana strana ponovno se složila s odlukom o pokretanju postupka i tvrdila da bez potpore PCC-a MMD ne bi imao pristup financiranju po sličnim uvjetima. Konačno, složila se i s tim da mjerom 5. isto tako nastaje neopravdana prednost za MMD, koju mu razboriti ulagatelj u gospodarstvu ne bi dodijelio.

(38) Anonimna zainteresirana strana nakon toga je potvrdila privremenu ocjenu iz odluke o pokretanju postupka da te mjere potpore ne ispunjuju čak ni osnovne uvjete za spojivu potporu za sanaciju ili restrukturiranje.

(39) Anonimna zainteresirana strana nadalje ističe da su te subvencije imale znatan učinak na tržišno natjecanje jer je sektor prekrcaja svježih proizvoda vrlo konkurentno tržište s malim maržama, na kojem su legitimni subjekti koji ne primaju potporu posebno ranjivi u odnosu na subjekte koji primaju nezakonitu državnu potporu. Tvrdi i da se za MMD govorilo da nudi cijene za prekrcaj proizvoda koje su niže od tržišnih (i da, među ostalim, nudi besplatno skladištenje) kako bi privukao i zadržao klijente. Potpora stoga nije naštetila samo određenim konkurentima, nego i ukupnom poslovanju na tržištu.

(40) Anonimna zainteresirana strana u skladu s tim zatražila je od Komisije da zahtijeva povrat nezakonite i nespojive potpore pružene MMD-u.

4. PRIMJEDBE UJEDINJENE KRALJEVINE

4.1. Primjedbe Ujedinjene Kraljevine na odluku o pokretanju postupka

(41) Ujedinjena Kraljevina u svojim je primjedbama na odluku o pokretanju postupka osporavala privremene nalaze Komisije da bi mjere od 2. do 5. mogle činiti državnu potporu te je dostavila dodatne argumente kako bi potkrijepila svoju tvrdnju da su sve mjere usklađene s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu. U potporu svojoj tvrdnji dostavila je i veliku količinu dodatnih *ex ante* dokaza.

(42) Ujedinjena Kraljevina posebno je tvrdila da je odluka PCC-a da podupire MMD u godinama nakon 2008., prihodima u obliku bespovratnih sredstava ili na drugi način, bila poslovno motivirana te utemeljena na obrazloženoj procjeni mogućih koristi i rizika. To je uključivalo razmatranje brojnih međusobno povezanih ekonomija i sinergija održavanja komercijalnog poslovanja na zemljištu koje je u stopostotnom vlasništvu i čije

su djelatnosti zakonom i politikom ograničene na djelatnosti povezane s lukom. Ujedinjena Kraljevina tvrdi da se ekonomska opravdanost stalne potpore MMD-u neprekidno ispitivala u odnosu na sve razumne alternative koje su bile moguće na tom ograničenom zemljištu.

(43) Ujedinjena Kraljevina tvrdila je da je PCC provodio poman financijski nadzor nad svojim ulaganjem u to društvo te da je netočna Komisijina tvrdnja kako se PCC „slijepo" vodio neopravdano optimističnim prognozama uprave MMD-a. PCC je svojeg najvišeg financijskog rukovoditelja imenovao direktorom MMD-a kako bi nadgledao financijske rezultate društva, primijenio „odgovarajuće financijsko znanje" te osigurao propisno izvršavanje PCC-ovih zakonom propisanih obveza u okviru financijskog upravljanja. Kao što je dokazano internim dokumentima priloženima podnesku Ujedinjene Kraljevine, članovi PCC-a redovito su razmatrali može li se čimbenicima na temelju kojih je 2008. provedeno stjecanje društva i dalje opravdati nastavak pružanja potpore. Osim toga, kao i svaki drugi subjekt u tržišnom gospodarstvu s interesima u zemljištu koje je u njegovu stopostotnom vlasništvu i ima vrlo ograničene alternativne namjene te nizom povezanih ekonomija lanca opskrbe, PCC je djelovao kako bi povećao vrijednost svojeg zemljišta i za sebe ostvario održive povrate.

(44) Slično kao i svaka druga djelatnost povezana s lukama, glavna je djelatnost MMD-a, prekrcaj voća, „neredovita" i kratkoročno osjetljiva na pojedinačna smanjenja/povećanja broja korisnika. U prvih nekoliko godina nakon 2008. društvo se suočavalo s nepredvidivim problemima. Međutim, financijski rezultati MMD-a znatno su se popravili, iako sporije no što se izvorno predviđalo, zahvaljujući pronalasku novih korisnika i programu aktivnog restrukturiranja (utvrđenom u poslovnoj dokumentaciji iz 2008. na kojoj se temeljila kupnja MMD-a i ažuriranom u okviru poslovnih planova MMD-a usmjerenih na budućnost), što je dovelo do smanjenja troškova i usklađivanja poslovanja, a time i povećanja njegove konkurentnosti.

(45) Ujedinjena Kraljevina ističe i da je PCC vlasnik i upravitelj vrlo prometne trajektne luke u blizini zemljišta na kojem se nalazi MMD. PCC može iskorištavati sinergije između tih dvaju društava u korist luke, što i čini: npr. PCC može komercijalnim trajektnim prijevoznicima nuditi MMD-ove usluge utovara i istovara za rukovanje komercijalnim teretom. To je pridonijelo širenju poslovanja u trajektnoj luci.

(46) Osim toga, PCC od MMD-a ostvaruje prihode u obliku naknade za najam, tonažu, pilotažu i drugo. Iako to samo po sebi ne bi nužno opravdalo dugoročni nastavak potpore poslovanju, Ujedinjena Kraljevina tvrdi da je primjereno da PCC uzme u obzir te tokove prihoda u svojoj procjeni ukupne komercijalne opravdanosti nastavka pružanja potpore.

(47) Ujedinjena Kraljevina ističe i da su u nekoliko navrata razmatrane moguće alternative nastavku poslovanja MMD-a uz potporu PCC-a te su uspoređene s trenutačnim stanjem s obzirom na gospodarske koristi koje bi donijele.

(48) Prvo, PCC je od 2008. razmatrao diversifikaciju poslovanja MMD-a kako bi obuhvatilo alternativne terete, no zbog raznih logističkih razloga nema alternativnih djelatnosti za koje je vjerojatnije da bi poboljšale financijske rezultate MMD-a ([3]).

(49) Drugo, PCC je razmatrao alternativu da se društvo likvidira i zemljište ponovno stekne za druge namjene (npr. tijekom rasprava o opravdanosti daljnjih ulaganja iz 2013., vidjeti uvodnu izjavu 57.), no brojni su čimbenici otežavali tu opciju:

(a) zemljište veličine 7,7 ha relativno je malo, a njegov položaj (između trajektne luke i vojnog brodogradilišta) čini ga neprikladnim za brojne druge namjene;

(b) riječ je o isušenom zemljištu s vrlo onečišćenim tlom. Stoga je izuzetno malo vjerojatno da bi ga se moglo iskoristiti u alternativne poslovne ili stambene svrhe;

(c) zemljište na temelju planova ima namjene povezane s lukom i nije vjerojatno da bi lokalno tijelo nadležno za planiranje namjene zemljišta izdalo odobrenje za alternativne namjene;

(d) PCC bi trebao dobiti zakonsko odobrenje za zatvaranje pristaništa i upotrebu zemljišta za alternativne poslovne svrhe, no bilo bi iznimno teško dobiti takvo odobrenje te se obvezati na srednjoročnu i dugoročnu održivost i komercijalnu upotrebu zemljišta;

(e) zemljište MMD-a nalazi se na ograničenoj ukupnoj površini upotrebljivog lučkog zemljišta. To znači da ima toliku stratešku važnost za PCC (s obzirom na potencijalnu potrebu za širenjem ili prilagodbom luke u budućnosti) da za njega postoji jasan tržišni imperativ održavanja komercijalne lučke djelatnosti na toj lokaciji.

([3]) Vidjeti, na primjer, interna izvješća za potrebe procjene opravdanosti daljnjih ulaganja u MMD iz svibnja/lipnja 2013.

(50) S obzirom na ta ograničenja Ujedinjena Kraljevina tvrdi da PCC ima motivaciju za ostvarenje najvećeg mogućeg povrata od zemljišta ulaganjem u MMD kao održivog i isplativog najmoprimca.

(51) U potporu svojim tvrdnjama Ujedinjena Kraljevina dostavila je i primjerke ekonomskog modela koji je PCC sastavio radi procjene svojeg ulaganja u MMD te analize različitih dostupnih opcija i izračuna njihovih ekonomskih koristi. Taj je model redovito ažuriran kako bi se uzeli u obzir rezultati MMD-a, promjenjivi tržišni uvjeti, izgledi itd. te se ekonomska opravdanost pružanja daljnje potpore MMD-u putem prihoda u obliku bespovratnih sredstava i drugih načina financiranja redovito provjeravala u odnosu na alternativne opcije. Ujedinjena Kraljevina objasnila je da nema na raspolaganju sve prošle verzije tog modela za pojedinačne godine jer je riječ o jednoj datoteci u Excelu koja se stalno ažurirala, bez arhiviranja prethodnih rezultata. Međutim, potvrdila je da se taj model dosljedno upotrebljavao kao osnova za odlučivanje o tome je li s ekonomskog stajališta opravdano i dalje pružati potporu MMD-u ili treba odabrati drugu mogućnost. Dostavila je dvije radne verzije modela iz svibnja/lipnja 2013. koje su pronađene u dokumentaciji.

(52) Usporedbom svih tih čimbenika PCC je došao do zaključka da je s komercijalnog stajališta srednjoročno do dugoročno isplativije nastaviti podupirati poslovanje i provesti razne mjere restrukturiranja kako bi MMD ponovno postao profitabilan. Ujedinjena Kraljevina ističe da postoje znatni komercijalni razlozi za pružanje potpore poslovanju. MMD se nalazi na dobroj lokaciji za rukovanje svježim proizvodima proizvođača s juga te je riječ o jednoj od malobrojnih luka u kojima postoje stručno znanje i sposobnost za rukovanje teretom koji čine rashlađeni svježi proizvodi. Uspješno se prilagodio kretanjima u pogledu novih vrsta brodova, što mu je donijelo važne nove klijente. Ulaganjem koje je proveo u pogledu specijaliziranog prekrcaja svježeg voća i povrća (hladno skladištenje, dizalice i prijevoz tereta) osigurat će se da ostane konkurentan kao vodeća ulazna točka za uvoznike voća.

(53) Ujedinjena Kraljevina ističe i da pozitivni financijski rezultati MMD-a u financijskoj godini 2016./2017. upućuju na znatno poboljšanje financijskih rezultata i potvrđuju njezine prethodne pretpostavke da MMD može postati profitabilno društvo čak i bez stalnih prihoda u obliku bespovratnih sredstava.

(54) Konačno, Ujedinjena Kraljevina upućuje na činjenicu da Komisija pri ocjeni toga jesu li mjere od 2. do 5. u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu mora ispitati bi li privatni dioničar na mjestu PCC-a imao motivaciju za daljnje pružanje potpore predmetnom društvu u tim okolnostima. To zahtijeva *ex ante*, a ne *ex post* procjenu koja se temelji na informacijama koje su PCC-u bile dostupne u predmetnom trenutku. PCC smatra da su sve njegove mjere potpore razmotrene na odgovarajući način i procijenjene u odnosu na vjerojatne koristi i rizike. PCC nakon stjecanja MMD-a ni na jednom mjestu nije uključio negospodarske kriterije u svoje financijske procjene poduzetnika MMD (kao što su lokalna stopa zaposlenosti, rizik za okoliš ili regionalna politika). U svakom se trenutku ponašao kao što bi se ponašao privatni dioničar u sličnim okolnostima.

(55) Nakon sastanka s Komisijom održanog 26. travnja 2017. Ujedinjena Kraljevina dostavila je dodatne pojedinosti o promjenjivim okolnostima poslovanja MMD-a tijekom cijelog predmetnog razdoblja te je navela kojim je informacijama PCC raspolagao u trenutku dodjele svake mjere potpore. Za svaku su se godinu razmatrali ključni događaji koji su utjecali na financijske rezultate MMD-a kako bi se dokazalo da se PCC nije „slijepo" vodio nepotkrijepljenim, pretjerano optimističnim prognozama uprave MMD-a. Naprotiv, Ujedinjena Kraljevina tvrdi da iz dokaza jasno proizlazi da je uprava MMD-a probleme koji su se pojavili rješavala na čvrst način usmjeren na poslovanje te društvo vodila prema budućoj profitabilnosti, dok je PCC pri donošenju ključnih odluka provodio odgovarajući nadzor.

(56) Taj je podnesak Ujedinjene Kraljevine dopunjen dodatnim dokazima iz predmetnih razdoblja za te gospodarske i poslovne *ex ante* ocjene koje su proveli MMD i PCC. Nadalje, Ujedinjena Kraljevina objasnila je da su brojni interni izvještaji o MMD-u podneseni PCC-u usmenim umjesto pisanim putem pa za njih ne postoje pisani dokazi. Ipak, Ujedinjena Kraljevina smatra da se dostavljenim dokazima u dovoljnoj mjeri potkrjepljuje da je PCC od stjecanja MMD-a 2008. donosio razumne, poslovno motivirane odluke u pogledu MMD-a.

(57) Nadalje, u dodatnom podnesku ističe se (uz relevantne dokumentarne dokaze) da je PCC u nekoliko navrata tijekom predmetnog razdoblja razmatrao alternativne prijedloge:

— poduzetnik Condor Logistics obratio se PCC-u 2011. radi pregovora o kupnji MMD-a. PCC je s poduzetnikom Condor Logistics razgovarao o potpunoj ili djelomičnoj prodaji društva te je otvorena uma istraživao tu poslovnu priliku, no Condor Logistics u listopadu 2012. prestao je pružati usluge prijevoza tereta te su pregovori okončani,

— PCC je 2012. (30. listopada 2012.) održao sastanak kako bi dodatno razgovarao o opciji zadržavanja ili prodaje/zatvaranja MMD-a,

— u internom dokumentu od 21. lipnja 2013. koji je sastavila uprava MMD-a ocijenjena je mogućnost prodaje društva ili upotrebe zemljišta u alternativne svrhe,

— PCC je u listopadu 2013. proveo potpunu procjenu alternativnih opcija za MMD na temelju dokumentirane ocjene MMD-ovih gospodarskih izgleda za svaku opciju,

— PCC je 2014./2015. ocijenio prijedlog da se lokacija MMD-a upotrijebi za izgradnju vjetrenjača kako bi se proizvodila električna energija. Međutim, za taj plan nije izdana lokacijska dozvola i stoga se on nije mogao provesti,

— tijekom 2015./2016. […] (*).

(58) Konačno, nakon telefonske konferencije 18. travnja 2018. Ujedinjena Kraljevina dostavila je dodatne dokaze iz predmetnih razdoblja za gospodarske *ex ante* ocjene različitih opcija, uz detaljno objašnjenje metodologije osnovnog ekonomskog modela.

4.2. **Primjedbe Ujedinjene Kraljevine na očitovanja zainteresiranih strana**

(59) Kad je riječ o primjedbama podnositelja pritužbe, Ujedinjena Kraljevina istaknula je da se u njima samo ponavljaju navodi o državnoj potpori iz odluke o pokretanju postupka bez navođenja konkretnih primjedbi ili dokaza. Stajalište Ujedinjene Kraljevine u pogledu tih navoda utvrđeno je u primjedbama Ujedinjene Kraljevine na odluku o pokretanju postupka.

(60) Kad je riječ o primjedbama anonimne zainteresirane strane, Ujedinjena Kraljevina isto je tako istaknula da se u većini primjedbi samo ponavljaju navodi iz odluke o pokretanju postupka, bez navođenja konkretnih primjedbi ili dokaza. Međutim, Ujedinjena Kraljevina navela je primjedbe u pogledu triju konkretnih tvrdnji anonimne zainteresirane strane.

(61) Prvo, Ujedinjena Kraljevina nije se složila s tvrdnjom da je PCC pristao pokrivati gubitke MMD-a bez namjere da restrukturira ili reformira poslovanje. Kao što je Ujedinjena Kraljevina objasnila i u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka, PCC je zajedno s upravom MMD-a poduzeo niz koraka za restrukturiranje poslovanja, smanjenje troškova, poboljšanje učinkovitosti i povećanje konkurentnosti poslovanja. Te su mjere, među ostalim:

— dogovaranje novog ugovora o radu sa sindikatima kako bi radna snaga postala fleksibilnija i učinkovitija (čime je predviđena ušteda od oko 250 000 GBP u godišnjim troškovima rada),

— modernizacija opreme za prekrcaj kontejnera i skladišnih objekata kako bi se uzele u obzir promjene u potražnji,

— prekid MMD-ovih aktivnosti prijevoza tereta i njihova eksternalizacija kako bi se MMD mogao usredotočiti na svoju osnovnu djelatnost (pri čemu se očekivalo da će ugovor s trećim prijevoznikom donijeti dodatne prihode u iznosu od oko [50 000–150 000] GBP od najma za skladišta i udjela u dobiti),

— unaprjeđenja informacijske tehnologije (kao što su novi računalni sustav za praćenje i sljedivost ili sustav za rezervaciju vozila) i druge infrastrukture (na primjer ugradnja uređaja za optimizaciju potrošnje električne energije u rashladne komore kako bi se uštedjelo 30 000 GBP godišnje u troškovima električne energije, ugradnja solarnih panela na krovove komora kako bi se uštedjelo oko 230 000 GBP godišnje u troškovima električne energije ili ugradnja LED rasvjete, kojom se namjeravalo uštedjeti oko 70 000 GBP godišnje u troškovima električne energije), kojima su potaknuta poboljšanja financijskih rezultata,

— ulaganje u usklađivanje s normama kvalitete i akreditacijama (ISO 9001, OHSAS 18001, status ovlaštenog gospodarskog subjekta ili oznaka 360 Quality),

— stvaranje dodatnih skladišnih prostora,

— izmjene u upravnom odboru MMD-a radi poboljšanja financijske odgovornosti.

(62) Plan restrukturiranja bio je dio izvorne poslovne dokumentacije iz 2008. na kojoj se temeljila kupnja MMD-a i PCC je dobivao redovita usmena i pisana izvješća o napretku MMD-a u provedbi programa restrukturiranja. To znači da je PCC postupao kao privatni subjekt tako što je osigurao provedbu potrebnih promjena u društvu kako bi se popravili njegovi rezultati i kako bi postalo konkurentnije. Te su mjere propisno dokumentirane u *ex ante* internim dokumentima PCC-a i MMD-a koje je Ujedinjena Kraljevina dostavila kao dokaz.

(*) Povjerljive informacije.

(63) Drugo, Ujedinjena Kraljevina opovrgnula je navod da je MMD nudio cijene za prekrcaj proizvoda niže od tržišnih kako bi privukao i zadržao klijente koji trguju svježim proizvodima te da je čak klijentima nudio besplatno skladištenje. Anonimna zainteresirana strana nije ponudila dokaze za te navode i samo je navela da se za MMD „govori" ili da je „poznat" po tome da nudi takve cijene, bez upućivanja na izvor tih navoda. Ujedinjena Kraljevina tvrdi da su ti navodi neosnovani jer cijene MMD-a odgovaraju tarifama u drugim lukama te su, zapravo, često više od konkurentskih cijena. Ujedinjena Kraljevina dostavila je dokaze za to da se u stvarnosti cijene MMD-a nisu smanjile nakon što ga je PCC preuzeo 2008. Naprotiv, cijene za palete povećale su se za gotovo […] % tijekom tog razdoblja. Nadalje, iako određivanje cijena u različitim lukama nije baš transparentno, neki su klijenti naveli cijene koje su im nudile druge luke tijekom pregovora o cijenama s MMD-om. Iz tih navoda proizlazi da cijene MMD-a odgovaraju tržišnim cijenama u drugim lukama. Slično tomu, Ujedinjena Kraljevina odbila je navod da je MMD nudio besplatno skladištenje svojim klijentima.

(64) Treće, Ujedinjena Kraljevina opovrgnula je navod da su zbog nezakonite državne potpore svježi proizvodi postali znatno manje privlačna djelatnost za subjekte koji nisu primili potporu. Ni za taj navod ne postoje dokazi te, kao što je Ujedinjena Kraljevina istaknula u svojim primjedbama na odluku o pokretanju postupka, druge luke, kao što je ona u Doveru, i dalje ulažu u prekrcaj svježih proizvoda (luka Dover nedavno je preuzela poduzetnika Hammond, koji se bavi prekrcajem voća).

5. **OCJENA MJERA**

(65) Na temelju članka 107. stavka 1. Ugovora svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.

5.1. **Postojanje državne potpore**

(66) S obzirom na definiciju pojma državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora državna potpora sastoji se od sljedećih elemenata: i. postojanje poduzetnika; ii. pripisivost mjere državi i njezino financiranje državnim sredstvima; iii. dodjela gospodarske prednosti; iv. selektivnost mjere; te v. njezin učinak na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama. Ti kriteriji moraju biti kumulativno ispunjeni da bi se neka mjera mogla smatrati državnom potporom.

(67) Ujedinjena Kraljevina tvrdi da tim mjerama ne nastaje gospodarska prednost za MMD jer su u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu. U skladu s tim načelom gospodarskim transakcijama koje izvršavaju javna tijela u ulozi ulagatelja ne dodjeljuje se prednost njihovim protustrankama i stoga one ne čine potporu ako ih se izvršava u skladu s uobičajenim tržišnim uvjetima ([4]).

(68) Stoga će Komisija, kako bi utvrdila čine li navodne mjere potpore državnu potporu, najprije analizirati kriterij gospodarske prednosti.

5.1.1. *Postojanje gospodarske prednosti*

(69) Nakon objave odluke o pokretanju postupka Ujedinjena Kraljevina dostavila je znatan broj dodatnih dokaza za to da je svim mjerama koje je PCC proveo u potporu MMD-a, s pomoću prihoda u obliku bespovratnih sredstava ili različitim oblicima financiranja, prethodila detaljna analiza njihovih gospodarskih koristi. Za potrebe ocjene postojanja prednosti u ovom predmetu Komisija primjenjuje test ulagatelja u tržišnom gospodarstvu. Na temelju dostavljenih dodatnih dokaza i argumenata Komisija će analizirati bi li hipotetski ulagatelj u tržišnom gospodarstvu u sličnom položaju kao PCC (odnosno u položaju stopostotnog vlasnika MMD-a s dodatnim komercijalnim djelatnostima u luci i slične veličine kao PCC) proveo mjere od 2. do 5. ([5]) Ta se ocjena mora temeljiti na *ex ante* dokazima koji upućuju na to da su se odluke o dodjeli mjera od 2. do 5. temeljile na gospodarskim ocjenama usporedivima s onima koje bi u tim okolnostima proveo razboriti privatni ulagatelj

([4]) Vidjeti, na primjer, presudu Suda od 21. ožujka 1990., Belgija protiv Komisije („Tubemeuse"), C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, točku 29.; presudu Suda od 21. ožujka 1991., Italija protiv Komisije („ALFA Romeo"), C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, točke 18., 19. i 20.; presudu Općeg suda od 30. travnja 1998., Cityflyer Express protiv Komisije, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, točku 51.; presudu Općeg suda od 21. siječnja 1999., Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke protiv Komisije, spojeni predmeti T-129/95, T-2/96 i T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, točke 104. i 109.; presudu Općeg suda od 6. ožujka 2003., Westdeutsche Landesbank Girozentrale i Land Nordrhein-Westfalen protiv Komisije, spojeni predmeti T-228/99 i T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, točku 245.; presudu Općeg suda od 25. lipnja 2015., SACE protiv Komisije, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, točke od 91. do 93.; presudu Općeg suda od 16. siječnja 2018., EDF protiv Komisije, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, točke od 18. do 79.

([5]) Vidjeti, na primjer, presudu Suda od 3. travnja 2014., ING Groep NV, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, točke od 35. do 36.

u situaciji što sličnijoj situaciji države članice prije nego što bi proveo ulaganje i s obzirom na moguće alternative ([6]). Osim toga, ta se ocjena mora primijeniti ne uzimajući u obzir pitanja koja se odnose isključivo na ulogu države članice kao javnog tijela (na primjer pitanja socijalne, regionalne ili sektorske politike) ([7]).

(70) Kako bi ispitala jesu li mjere od 2. do 4. u skladu s testom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu, Komisija se stavlja u kontekst razdoblja u kojem su provedene mjere financijske potpore ([8]).

(71) Argumenti i dokazi Ujedinjene Kraljevine upućuju na činjenicu da su mjere od 2. do 5. u praksi bile dio ukupne financijske potpore MMD-u, koju je PCC kao njegovo matično društvo pružao kako bi se omogućilo i dopunilo restrukturiranje društva koje je bilo u tijeku te postigle održivost i profitabilnost njegova poslovanja. Stoga se složenost mjera stalno ocjenjivala kako bi se odredio najrazboritiji sljedeći korak s gospodarskog stajališta. One su sve, u skladu s tim, činile dio ekonomskog modela kojim se PCC služio za tu ocjenu. Zbog toga se ocjena sukladnosti mjera od 2. do 5. s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu temelji na čvrstim međusobnim poveznicama i ne može se provesti za svaku mjeru pojedinačno. Zato će Komisija najprije analizirati sukladnost mjera od 2. do 5. s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu u cjelini, a tek će zatim, bude li potrebno, dodati posebna razmatranja u pogledu pojedinačnih mjera.

(72) Dokumenti koje je dostavila Ujedinjena Kraljevina objektivni su dokazi koji se mogu provjeriti i kojima se s pravnog stajališta u dovoljnoj mjeri potvrđuje da je PCC od svojeg stjecanja MMD-a detaljno analizirao njegovu trenutačnu situaciju i poslovne izglede isključivo na temelju gospodarskih razmatranja. Dokumenti uglavnom imaju odgovarajući datum i uključuju obrazloženu analizu PCC-a te prognoze PCC-a koje su uglavnom utemeljene na razumnim pretpostavkama. Dokumenti se stoga ne oslanjaju samo na brojke i argumente koje je dostavio sam MMD nego se u njima daje kritička ocjena i oni čine dokaz za PCC-ov aktivan i stalan gospodarski nadzor nad MMD-om.

(73) Iz dostavljenih dokumenata proizlazi da je redovita ekonomska analiza sadržavala razmatranja o brojnim međusobno povezanim ekonomijama i sinergijama održavanja komercijalnog poslovanja na zemljištu u potpunom vlasništvu, posebno o sinergijama s drugim djelatnostima u luci Portsmouth (uglavnom povezanima s trajektima i brodovima za kružna putovanja), koje su isto tako u stopostotnom vlasništvu PCC-a. Te sinergije uključuju sljedeće:

— zemljište MMD-a nalazi se uz druge dijelove luke Portsmouth te PCC zadržavanjem potpune kontrole nad zemljištem MMD-a zadržava i fleksibilnost za širenje djelatnosti luke odnosno djelatnosti povezanih s trajektima i brodovima za kružna putovanja,

— godišnje se oko […] paleta tereta preuzme ili ostavi u MMD-u, a dovezene su plovilom koje je pristalo u obližnjoj trajektnoj luci ili će se njime odvesti. Dodana vrijednost za međunarodnu trajektnu luku zahvaljujući tom teretu iznosi približno […] GBP godišnje, a luka najvjerojatnije ne bi mogla ostvariti taj prihod da nema pristup MMD-ovim uslugama utovara i istovara te rukovanja teretom. Osim toga, MMD može osigurati vlastite naknade za rukovanje tim količinama tereta upravo zato što se nalazi u blizini trajektne luke,

— PCC je uspio osigurati dodatan komercijalni trajektni promet zahvaljujući svojem vlasništvu nad MMD-om. Na primjer, operator Transfennica došao je u luku 2015. zbog opreme za prekrcaj kontejnera i usluga utovara i istovara koje je pružao MMD. To je trajektnoj luci donijelo dodatne prihode u iznosu od približno 107 000 GBP,

— u tijeku su rasprave s određenim operatorima o mogućnosti da se dodatno iskoristi činjenica što se objekti i oprema MMD-a nalaze u blizini trajektne luke. Na primjer, linija ro-ro trajekta u luci može se iskoristiti za primanje ili slanje kamiona s teretom kojim rukuje MMD. Osim toga, MMD je trenutačno u naprednoj fazi povjerljivih pregovora s […], koji predlaže […]. Na temelju toga mogli bi nastati kombinirani prihodi za trajektnu luku i za MMD u iznosu od oko […] GBP godišnje,

— luka ponekad upotrebljava MMD-ove vezove za brodove za kružna putovanja, što joj omogućuje prilagodbu dostupnog kapaciteta i osigurava dodatnu financijsku korist.

([6]) Vidjeti, na primjer, presudu Suda od 5. lipnja 2012., EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točke od 84. do 85.

([7]) Vidjeti, na primjer, presudu Suda od 5. lipnja 2012., Komisija protiv EDF-a, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točke od 79. do 81.; presudu Suda od 10. srpnja 1986., Belgija protiv Komisije, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, točku 14.; presudu Suda od 10. srpnja 1986., Belgija protiv Komisije, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, točku 13.; presudu Suda od 14. rujna 1994., Španjolska protiv Komisije, spojeni predmeti C-278/92 do C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, točku 22.; presudu Suda od 28. siječnja 2003., Njemačka protiv Komisije, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, točku 134.

([8]) Presuda od 16. svibnja 2002., Francuska protiv Komisije (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, točka 71.

(74) Kad je riječ o isključivo poslovnoj prirodi tih sinergija, Komisija smatra da bi hipotetski ulagatelj u tržišnom gospodarstvu takve sinergije s njegovim drugim poslovnim djelatnostima uzeo u obzir pri *ex ante* ocjeni gospodarskih koristi mogućih mjera potpore za MMD.

(75) Osim toga, ulagatelj u tržišnom gospodarstvu doista bi u svojim razmatranjima uzeo u obzir očekivane buduće tokove prihoda za PCC u obliku naknada za najam, pilotažu i usluge luke koje plaća MMD te vjerojatnost da tih prihoda ne bi bilo ili da bi bili manji u slučaju alternativnih opcija. Takvi budući prihodi bitni su za ocjenu ekonomske opravdanosti mjera koje matično društvo u tržišnom gospodarstvu namjerava poduzeti radi potpore svojem društvu kćeri. Stoga, iako ti tokovi prihoda ne mogu sami po sebi opravdati stalnu potporu MMD-u, njihovo uključivanje u opći ekonomski model u skladu je s onim što bi učinio hipotetski ulagatelj u tržišnom gospodarstvu.

(76) Uzimajući u obzir prethodno navedene sinergije i tokove prihoda u okviru grupe društava pod kontrolom PCC-a, Ujedinjena Kraljevina dostavila je primjerke ekonomskog modela u kojem se analiziraju različite moguće opcije i izračunavaju njihove gospodarske koristi. Taj je model osmišljen radi analize ekonomske opravdanosti stalnih ulaganja u MMD i redovito se ažurirao. To znači da se ekonomska opravdanost daljnjeg pružanja potpore MMD-u putem prihoda u obliku bespovratnih sredstava i različitih mjera financiranja redovito provjeravala na *ex ante* osnovi i uspoređivala s alternativnim opcijama.

(77) Alternativne opcije koje je PCC razmatrao u različitim fazama svojeg sudjelovanja u MMD-u bile su, među ostalim:

— **prodaja MMD-a** – Ujedinjena Kraljevina dokazala je da je izuzetno malo vjerojatno da bi prodaja MMD-a kao društva s trajnim poslovanjem trećoj strani bila isplativa alternativa s poslovnog stajališta. U uvjerljivom argumentu za stjecanje koje je PCC proveo 2008. uzete su u obzir očekivane sinergije s ostalim lučkim djelatnostima PCC-a, strateška vrijednost zemljišta za tu luku i nastavak dotoka prihoda od MMD-a (vidjeti i analizu mjere 1. u odluci o pokretanju postupka). Međutim, nijedna treća strana koja bi možda razmatrala kupnju MMD-a ne bi uzela u obzir te razloge. Neovisno o tome, dostavljeni dokazi potvrđuju da je PCC […] 2011. […] ([9]) i […] 2015./2016. ([10]) (vidjeti prethodnu uvodnu izjavu 57.),

— **promjena/diversifikacija poslovanja MMD-a** – Ujedinjena Kraljevina navela je da su se od 2008. razmatrale različite opcije za promjenu ili diversifikaciju poslovanja MMD-a (kao što su agregati, drvo, automobili, kontejnerski promet, teški tereti, čelik). Međutim, u usporedbi s izgledima za MMD-ovo trenutačno poslovanje prekrcaja svježih proizvoda, nijedan od tih alternativnih proizvoda ili usluga nisu bili komercijalno privlačni niti bi se od njih mogao ostvariti veći povrat,

— **likvidacija MMD-a i alternativna upotreba zemljišta** – glavna je imovina MMD-a unajmljeno zemljište na temelju ugovora o najmu kojim se PCC ovlašćuje da raskine najam u slučaju stečaja MMD-a. Stoga bi u slučaju stečaja PCC mogao vratiti zemljište i iskoristiti ga u alternativne svrhe. Međutim, Ujedinjena Kraljevina detaljnim je argumentima dokazala da su raspoloživi alternativni načini upotrebe tog zemljišta iznimno ograničeni. Ujedinjena Kraljevina dostavila je uvjerljive dokaze i argumente iz kojih je vidljiv učinak zakonskih i prostornih ograničenja povezanih sa zemljištem MMD-a na dostupnost i komercijalnu isplativost mogućih alternativnih opcija. PCC je u svojim internim dokumentima analizirao mogućnost da se zemljište upotrijebi za proširenje trajektne luke, skladište, vjetroelektrane ([11]) i stambenu/poslovnu svrhu. Međutim, zbog situacije na tržištu i/ili zbog ograničenja povezanih s prostornim planiranjem te drugih regulatornih i zakonskih ograničenja nijedna od razmatranih mogućih upotreba nije se pokazala kao isplativije rješenje ([12]).

(78) Ujedinjena Kraljevina objasnila je da PCC ne može dostaviti sve prošle verzije tog ekonomskog modela za pojedinačne godine jer je on izrađen u jednoj datoteci u Excelu koja se stalno ažurirala, bez sustavnog arhiviranja prethodnih rezultata. Međutim, potvrdila je da je taj ekonomski model bio standardna osnova za odlučivanje o tome je li ekonomski opravdano i dalje ulagati u MMD ili treba odabrati drugu mogućnost.

(79) Ujedinjena Kraljevina dostavila je dvije verzije ekonomskog modela izrađenog u svibnju/lipnju 2013. tijekom jedne od rasprava o budućem sudjelovanju PCC-a u MMD-u (vidjeti i prethodnu uvodnu izjavu 51.). Taj model odgovara standardnim tržišnim alatima na temelju izračuna neto sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova za različite razmatrane alternative. U tom su konkretnom modelu razmotrene tri osnovne opcije: 1. zadržavanje MMD-a; 2. prodaja MMD-a kao društva s trajnim poslovanjem za neto vrijednost imovine od 2,4 milijuna GBP; 3. likvidacija MMD-a i alternativna upotreba zemljišta kao skladišnog objekta (što bi bila

([9]) Vidjeti poruku e-pošte […] od […].
([10]) Vidjeti interni dokument PCC-a o evaluaciji […] od […].
([11]) Vidjeti sažeto izvješće društva Mosscliff Environmental Consultancy od 30.8.2014. u kojem se analizira opcija upotrebe zemljišta MMD-a za postavljanje vjetrenjača.
([12]) Vidjeti sveobuhvatnu evaluaciju mogućih alternativa izrađenu za potrebe rasprave o „Argumentima u korist daljnjih ulaganja u MMD" iz lipnja i listopada 2013.

najkorisnija od mogućih alternativnih namjena zemljišta). Za svaku od tih alternativa u modelu se izračunava neto sadašnja vrijednost očekivanih novčanih tokova uz upotrebu ponderiranih prosječnih troškova kapitala PCC-a od 4,23 % kao diskontne stope.

(80) U ekonomskom modelu pojedinačne se opcije ocjenjuju na temelju kombinacije metodologija:

(a) **doprinos fiksnim režijskim troškovima** – u okviru te metode ocjenjuje se u kojoj se mjeri novcem dobivenim od zemljišta pokrivaju njegovi varijabilni troškovi poslovanja (drugim riječima, troškovi koji se mijenjaju ovisno o djelatnosti) i zatim se obračuna doprinos fiksnim režijskim troškovima povezanima sa samim zemljištem. U evaluaciji su opisani svi prihodi PCC-a od novčanih tokova, uključujući višak koji je ostvario MMD (za koji se u toj analizi pretpostavlja da se isplaćuje PCC-u kao dividenda), ali se isto tako oduzima potpora putem prihoda u obliku bespovratnih sredstava koju plaća PCC. Svi tokovi kapitala u obliku zajmova i bespovratnih sredstava za povećanje kapitala isključeni su jer se njihova godišnja potrošnja (amortizacija) odražava u neto višku/manjku koji je ostvario MMD;

(b) **ukupni višak/manjak umanjen za sve troškove „u naravi"** – tom se metodom postupno dopunjuje metoda doprinosa fiksnim režijskim troškovima opisana u točki (a) kako bi se uključili i fiksni režijski troškovi PCC-a (ulagatelja) povezani sa svim ulaganjima u to društvo. Ti su režijski troškovi u cijelosti povezani s troškovima financiranja duga koje je PCC ugovorio kako bi ga upotrijebio za kapitalna ulaganja u MMD;

(c) **povrat ulaganja** – riječ je o ukupnom višku/manjku (opisanom u točki (b)) kao omjeru ukupnih ulaganja izvršenih tijekom predmetnog razdoblja. Budući da je ulaganje financirano dugom, kamate na dugovanje uključene su kao dio ukupnog viška/manjka;

(d) **povećanje vrijednosti na kraju razdoblja** – riječ je o dividendi uvećanoj za promjenu u kapitalnoj vrijednosti imovine;

(e) **ukupni povrat** – uključuje ukupne viškove/manjkove (kako su utvrđeni u točki (b)) uvećane za promjenu u kapitalnoj vrijednosti ulaganja (kako je utvrđena u točki (d));

(f) **ukupni povrat ulaganja** – riječ je o ukupnom povratu (vidjeti točku (e)) kao omjeru ukupnog ulaganja.

(81) Komisija smatra da su pretpostavke iz ekonomskog modela razumne te potvrđuje da se temelje isključivo na gospodarskim čimbenicima i ne uzimaju u obzir pitanja javne politike.

(82) U verziji ekonomskog modela iz lipnja 2013. navedeni su sljedeći rezultati pojedinačnih alternativnih opcija tijekom dvaju razmatranih razdoblja ulaganja, razdoblja od pet i razdoblja od deset godina.

ULAGANJE U MMD – OPCIJE

Povrat ulaganja	Opcija 1.		Opcija 2.		Opcija 3.	
	Zadržati MMD		Prodati MMD		Alternativna upotreba	
	u sljedećih pet godina u milijunima GBP	u sljedećih deset godina u milijunima GBP	u sljedećih pet godina u milijunima GBP	u sljedećih deset godina u milijunima GBP	u sljedećih pet godina u milijunima GBP	u sljedećih deset godina u milijunima GBP
Doprinos/(dodatak) fiksnim režijskim troškovima	14,3	28,6	11,3	19,7	– 4,4	– 4,3
Ukupni višak/manjak umanjen za sve troškove „u naravi"	7,0	16,0	4,5	10,0	– 8,5	– 10,7
Povrat ulaganja	290,6 %	460,5 %	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	– 861,5 %	– 531,8 %
Povećanje vrijednosti na kraju razdoblja (neto vrijednost)	1,0	2,3	0,0	0,0	0,4	0,9
Ukupni povrat – višak uvećan za vrijednost	8,0	18,2	4,5	10,0	– 8,1	– 9,8
Ukupni povrat ulaganja	315,6 %	503,3 %	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	– 800,0 %	– 453,6 %

(83) Iz rezultata ekonomskog modela iz lipnja 2013. proizlazi da je od svih razmatranih metodologija opcija zadržavanja MMD-a bila ekonomski najisplativija opcija.

(84) Unatoč tomu što joj je Komisija uputila nekoliko zahtjeva, Ujedinjena Kraljevina nije mogla dostaviti dodatne primjerke ekonomskog modela za druga razdoblja. Međutim, iz brojnih drugih dostupnih dokumentarnih dokaza vidljivo je da se ekonomska opravdanost sudjelovanja PCC-a u MMD-u redovito preispitivala tijekom analiziranog razdoblja. Svi dostupni dokazi potvrđuju i da je procjena utemeljena isključivo na gospodarskim i poslovnim razlozima, neovisno o pitanjima javne politike koja hipotetski ulagatelj u tržišnom gospodarstvu ne bi uzeo u obzir.

(85) Osim toga, PCC je provodio poman financijski nadzor nad svojim ulaganjem u MMD tako što je svojeg najvišeg financijskog rukovoditelja imenovao direktorom MMD-a kako bi nadgledao financijske rezultate društva. Ujedinjena Kraljevina dostavila je primjerke brojnih izvješća o poslovnoj i financijskoj situaciji MMD-a te njegovim izgledima za budućnost, koje je PCC redovito preispitivao ([13]). Poslovni plan MMD-a redovito se ažurirao kako bi odražavao tržišna kretanja, a službenici PCC-a bili su uvelike uključeni u napredak MMD-a. Ujedinjena Kraljevina dokazala je i da je PCC proveo detaljnu procjenu tržišnog položaja MMD-a u odnosu na njegove financijske rezultate, napredak mjera restrukturiranja, povećanje/smanjenje broja klijenata i prognoze uprave za poslovanje, i to putem odbora stručnjaka koji su nadgledali MMD te financijskog nadzora najvišeg financijskog rukovoditelja PCC-a. Komisija je smatrala i da izvješća i sažetci poslovnih planova dostavljeni PCC-u čine objektivnu i uravnoteženu ocjenu poslovanja, uključujući poteškoće i rizike s kojima se MMD suočavao.

(86) Nadalje, Komisija je utvrdila da je PCC nastavio provoditi različite mjere restrukturiranja kako bi smanjio troškove, potaknuo profitabilnost i povećao konkurentnost MMD-a. Činjenica je da je PCC bio spreman odobriti daljnja ulaganja samo na temelju stalnog plana restrukturiranja koji se redovito ažurirao. Na primjer, nakon triju godina teških pregovora 2016. potpisani su novi ugovori o radu sa zaposlenicima MMD-a, za koje se očekivalo da će smanjiti godišnje troškove rada za oko 250 000 GBP. Plan restrukturiranja uključivao je i nekoliko projekata ulaganja usmjerenih na povećanje konkurentnosti MMD-a (riječ je o ulaganjima u certifikaciju kvalitete, poboljšanja skladištenja s kontroliranom temperaturom, novu opremu za prekrcaj kontejnera, izgradnju dodatnog prostora za kontejnere te druga stalna i redovita poboljšanja infrastrukture kako bi se povećala učinkovitost poslovanja). MMD je, nadalje, 2014. odlučio prestati nuditi vlastitu uslugu daljnjeg prijevoza robe koja bi stigla u MMD i umjesto toga tu uslugu eksternalizirati kako bi se mogao usredotočiti na svoju osnovnu poslovnu djelatnost. Osim toga, PCC je nakon stjecanja MMD-a uveo niz promjena u upravljanje društvom kako bi se povećala financijska odgovornost i što više povećale sinergije s lučkim djelatnostima PCC-a. Konačno, MMD je ulagao i u poboljšanje i proširenje svojih odnosa s ključnim klijentima.

(87) Ujedinjena Kraljevina tako je dokazala da su se financijski rezultati MMD-a stalno preispitivali te se njegov plan restrukturiranja prilagođavao u skladu s tim. To je zapravo dovelo do ponovne profitabilnosti MMD-a bez PCC-ovih prihoda u obliku bespovratnih sredstava u financijskoj godini 2016./2017.

(88) Stoga je, kad je konkretno riječ o prihodima u obliku bespovratnih sredstava (mjera 2.), Ujedinjena Kraljevina dostavila dostatne dokaze kojima se uklanjaju Komisijine sumnje navedene u odluci o pokretanju postupka. Ujedinjena Kraljevina dokazala je da je stalna potpora koju je PCC pružao MMD-u putem prihoda u obliku bespovratnih sredstava, iako je u pogledu iznosa i trajanja premašivala ono što se predviđalo u početnom planu ulaganja, tijekom cijelog predmetnog razdoblja činila gospodarski razborito ponašanje koje je bilo isplativije za PCC od svih ostalih mogućih opcija.

(89) Kad je konkretno riječ o dugoročnom zajmu koji PCC od 2010. osigurava MMD-u (mjera 3.), Komisija u prvom redu navodi da su njegovo postojanje i povezani gospodarski učinci za PCC u potpunosti uzeti u obzir u ukupnoj gospodarskoj ocjeni PCC-ove daljnje potpore MMD-u te su uključeni u prethodno opisani ekonomski model.

(90) Usto, Ujedinjena Kraljevina dostavila je dokaze za to da je financijska situacija MMD-a ocijenjena prije odobrenja zajma te da su iz odgovarajućih poslovnih i financijskih prognoza proizašli dobri izgledi za vraćanje zajma u sljedećim godinama, kad se provedu planirane mjere restrukturiranja. Ujedinjena Kraljevina dostavila je i detaljnu ocjenu svakog pojedinog projekta koji se podupirao zajmom, uz analizu njegovih očekivanih gospodarskih koristi i usporedbu s drugim dostupnim opcijama. U skladu s tim, dostavljeni dokazi potvrđuju da

([13]) Vidjeti, na primjer, izvješća s novostima o komercijalnoj luci podnesena PCC-u u ožujku 2009., lipnju 2009., studenome 2010., lipnju 2011., listopadu 2012., ožujku 2013., ožujku 2014. ili ožujku 2015.

je prije isplate svake tranše zajma ekonomska opravdanost predmetnog ulaganja analizirana na odgovarajući način. Osim toga, sve tranše zajma upotrijebljene su samo za kapitalne izdatke te su stoga u načelu povećale vrijednost društva i ulaganja PCC-a.

(91) Nadalje, Ujedinjena Kraljevina tvrdila je da relevantno mjerilo nije neovisni privatni zajmodavac, nego privatno matično društvo u sličnoj situaciji. Prema navodima Ujedinjene Kraljevine bilo bi gospodarski razborito da matično društvo osigura zajam svojem društvu kćeri uz troškove pozajmljivanja matičnog društva kako bi se financirala ulaganja usmjerena na povećanje konkurentnosti društva kćeri i, u konačnici, povećala njegova vrijednost za matično društvo.

(92) Komisija priznaje da bi činjenicu da je PCC držao (te i dalje drži) 100 % udjela u MMD-u trebalo uzeti u obzir pri ocjeni zajma. Gospodarska razmatranja PCC-a u pogledu očekivane dobiti od zajma nisu ograničena samo na očekivana plaćanja kamatne stope, kao što je to slučaj s komercijalnim bankama, već bi se njima nužno trebala uzeti u obzir činjenica da bi se tim zajmom poboljšala sposobnost MMD-a da ostvari buduću dobit, čime bi se povećala vrijednost vlasničkog udjela PCC-a. Doista, financiranje u okviru zajma blisko je povezano s mjerama restrukturiranja usmjerenima na uklanjanje financijskih poteškoća MMD-a i ostvarenje dugoročne profitabilnosti. Nadalje, *ex ante* ekonomskim modelom koji je izradio PCC potvrđeno je da je, unatoč dugom razdoblju tijekom kojeg je MMD ostvarivao gubitke, pružanje mjera financiranja, uključujući zajam, bilo najrazboritije postupanje s ekonomskog stajališta kad se uzmu u obzir dostupne alternativne opcije.

(93) Međutim, čak i kad se zanemari taj argument te se poduzetnik MMD Shipping razmatra sam za sebe, Komisija je utvrdila da uvjetima zajma ne nastaje znatna gospodarska prednost za MMD. Ujedinjena Kraljevina nije dostavila informacije o rejtingu MMD-a na temelju kojih bi se njegova kreditna sposobnost mogla provjeriti na pojedinačnoj osnovi. Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da je društvo rekapitalizirano nakon stjecanja, općenito postalo profitabilno i imalo razumno dobre izglede za buduće poslovanje, njegov bi rejting odgovarao barem rejtingu B (nizak), kako je utvrđen u Komisijinoj Komunikaciji o referentnoj stopi iz 2008. Kad se uzme u obzir uobičajena razina sigurnosti (vidjeti uvodnu izjavu 93.), odgovarajuća bi marža iznosila 400 baznih bodova u skladu s Komisijinom Komunikacijom o referentnoj stopi iz 2008. Na temelju bazne stope za Ujedinjenu Kraljevinu od 1,35 % u studenome 2010. odgovarajuća pretpostavljena tržišna kamatna stopa iznosila bi 5,35 %. Stopa od 4,81 % koju je odredio PCC vrlo je blizu toj (prilično konzervativnoj) pretpostavljenoj tržišnoj stopi i godišnja razlika u kamatama plaćenima na ukupni zajam iznosila bi samo 37 000 GBP (oko 43 000 EUR), što je u svakom slučaju manje od praga *de minimis* od 200 000 EUR tijekom triju uzastopnih godina.

(94) Osim toga, pretpostavljenom tržišnom stopom utemeljenom na Komisijinoj Komunikaciji o referentnoj stopi iz 2008. ne uzima se u obzir činjenica da PCC ima i ulogu stopostotnog vlasnika MMD-a (vidjeti uvodnu izjavu 91.). S obzirom na opći kontekst odnosa između PCC-a i MMD-a Komisija smatra da bi hipotetsko matično društvo u tržišnom gospodarstvu bilo spremno osigurati zajam po sličnim uvjetima.

(95) Naposljetku, Ujedinjena Kraljevina dostavila je potpuni primjerak ugovora o zajmu koji je sadržavao standardne odredbe ugovora o zajmu, uključujući promjenjivu naknadu koju PCC naplaćuje u pogledu cjelokupne imovine/naplativih iznosa i koje služi kao instrument osiguranja u slučaju nesolventnosti. S obzirom na to da je vrijednost ukupne neto imovine uključene u ekonomski model za financijsku godinu 2010./2011. bila veća od 10 milijuna GBP, instrument osiguranja bio je znatan.

(96) Iz navedenog proizlazi da je Ujedinjena Kraljevina dostavila dovoljno dodatnih dokaza kojima se uklanjaju sumnje navedene u odluci o pokretanju postupka u pogledu mjere 3. i dokazuje da je davanje dugoročnog zajma bilo u skladu s onim što bi učinilo razborito privatno matično društvo.

(97) Kad je riječ o dvjema dizalicama koje je kupio PCC i njihovu davanju u dugoročni najam MMD-u 2010. i 2011. (mjera 4.), ocjena te mjere analogna je navedenoj ocjeni dugoročnog zajma zbog sličnih uvjeta financiranja u oba slučaja.

(98) Konkretno, dokazi koje je dostavila Ujedinjena Kraljevina upućuju na to da je PCC, zajedno s MMD-om, doista tražio troškovno najučinkovitije rješenje za nabavu dizalica koje su bile nužne za poslovanje MMD-a. Iako je u poslovnoj dokumentaciji u trenutku stjecanja MMD-a bilo predviđeno da će se svaka zamjena dizalica provesti putem najma od treće strane, iz propisno potkrijepljene *ex ante* interne analize mogućih opcija za kupnju dizalica, koju je PCC sastavio kao osnovu za donošenje odluke, proizlazi da bi gospodarski isplativije bilo da PCC kupi dizalice i zatim ih da u najam MMD-u. Osim toga, ugovori o najmu sadržavali su standardne ugovorne uvjete i pravnu zaštitu za obje stranke, koji su odgovarali sadržaju uobičajenih ugovora o najmu između komercijalnih društava. Iznos najma izračunan je kako bi se osigurao povrat ulaganja PCC-a tijekom vijeka trajanja dizalica od 15 godina, uključujući njegove prosječne troškove pozajmljivanja, što bi se moglo smatrali uobičajenom poslovnom praksom za takve dogovore unutar grupe. S ekonomskog stajališta doista je razborito da matična društva koja su stopostotni vlasnici svojih društava kćeri iskoriste gospodarski najučinkovitiji dogovor

(sa stajališta cijele grupe) za kupnju opreme nužne za djelatnosti njihovih društava kćeri. Dizalice su dane u najam MMD-u na razdoblje od sedam godina. S obzirom na očekivani vijek trajanja dizalica od 15 godina u internim izvješćima istaknuto je da bi PCC nakon isteka najma mogao ili ponovno iznajmiti dizalice MMD-u ili ih prodati na sekundarnom tržištu. U izvješću se upućuje na postojanje pouzdanog tržišta rabljene robe za takve dizalice, što PCC-u omogućuje da ih proda ako se situacija promijeni.

(99) Iz navedenog proizlazi da je Ujedinjena Kraljevina dostavila dostatne dokaze za to da bi razborito privatno matično društvo prihvatilo financiranje kupnje dizalica pod uvjetima koje su dogovorili PCC i MMD.

(100) Konačno, kad je riječ o jamstvu za prekoračenje po računu (mjera 5.), sumnje navedene u odluci o pokretanju postupka ponovno su bile povezane s navodno problematičnom naravi prihoda u obliku bespovratnih sredstava, no ona je razjašnjena tijekom službenog postupka. Osim toga, Ujedinjena Kraljevina dostavila je interne dokumente kojima se dokazuje da je davanje različitih zajmova za obrtni kapital bilo poslovno razborita odluka PCC-a jer je to troškovno najučinkovitiji način da se osigura neometano poslovanje MMD-a kao njegova društva kćeri. I to je, isto tako, uzeto u obzir u prethodno navedenom ekonomskom modelu. Nadalje, kad je riječ o zamjeni polaganja gotovine jamstvom PCC-a, u *ex ante* internom dokumentu na kojem se temeljila odluka PCC-a zaključuje se da je takvo jamstvo doista s ekonomskog stajališta isplativije za MMD i za PCC od polaganja gotovine jer bi PCC-u omogućilo da izbjegne gubitak kamata na polaganje gotovine. Ujedinjena Kraljevina stoga je dokazala da je s ekonomskog stajališta razborito da matično društvo daje zajmove za obrtni kapital kako bi se osiguralo neometano poslovanje društva kćeri u njegovu stopostotnom vlasništvu.

5.1.2. *Zaključak o postojanju državne potpore*

(101) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da su mjere od 2. do 5. provedene u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu i stoga njima nije nastala neopravdana gospodarska prednost za MMD. Mjere od 2. do 5. stoga ne čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

6. **DODATNE PRIMJEDBE**

(102) Budući da je Ujedinjena Kraljevina 29. ožujka 2017. obavijestila da namjerava napustiti Uniju, u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji, Ugovori će se prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti, osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, odluči produljiti to razdoblje. Zbog toga, i ne dovodeći u pitanje bilo koju odredbu sporazuma o povlačenju, ova se Odluka primjenjuje samo do trenutka kad Ujedinjena Kraljevina prestane biti država članica.

7. **ZAKLJUČAK**

(103) Komisija zaključuje da mjere koje je provela Ujedinjena Kraljevina ne čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Mjere koje je Ujedinjena Kraljevina provela u korist poduzetnika MMD ne čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. studenoga 2018.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije